

A Tízparancsolat első tagja Isten Tiszteletét és szeretetét állítja a középpontba, a negyediktől kezdve **az emberek egymás közötti kapcsolatairól** tanulunk. **A teljes Szentírás tanítása egyértelműen mutatja, hogy a kettő szorosan összetartozik: aki nem szereti embertársát, Istent sem szereti (1Jn 4, 20).** Jézus is rámutat erre az összefüggésre, amikor az első, a legnagyobb parancsolatról kérdezik:

„Szeresd Uradat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből. A második így szól: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat. Ezeknél nincs nagyobb parancs.” (Mk 12,29-31)

A 4-10. parancsolat arról szól tehát, **hogyan szeressük** embertársainkat. Pál megfogalmazása szerint:

„Aki embertársát szereti, a többi törvényt is megtartja. Hiszen a parancs: ne törj házasságot, ne ölj, ne lopj, a másét ne kívánd, s ami egyéb parancs még van, mind ebben az egyben tetőzik: Szeresd embertársadat, mint saját magadat. A szeretet nem tesz rosszat az embertársnak. A törvény tökéletes teljesítése tehát a szeretet.” (Róm 13,8-10)

NEGYESEDIK PARANCSOLAT

IV. Tiszteld apádat és anyádat

Tiszteld apádat és anyádat, hogy sokáig élj azon a földön, amelyet az Úr, a te Istened ad neked. (Kiv 20,12)

Engedelmeskedett nekik. (Lk 2,51) Jézus példát mutat nekünk. Ő mindenben előttünk jár és nem kér semmi olyat tőlünk, amit előzőleg Ő maga meg ne tett volna.

Gyermekek, engedelmeskedjete szüleiteknek az Úrban, mert így van rendjén. Ez az első, ígérettel egybekötött parancs: „Tiszteld apádat és anyádat, hogy boldog és hosszú életű légy a földön.” (Ef. 6,1-3) + (Mtörv 5, 16)

Az emberek egymás közötti kapcsolatának legalapvetőbb sejtje a család. Isten terve a család. Ő hozta létre ezt az „intézményt”. Családokból áll össze a társadalom és az egész emberiség szerkezete. Ezért kezdi Isten az emberek egymás közötti kapcsolatának leírását a családi kapcsolatok helyreállításával. Mivel a család a legalapvetőbb sejt, ha az szétesik, szétesik minden. Ha viszont erősek a családok, erős lesz a társadalom is. Ezért támadja a gonosz olyan erősen a családokat. A gonosz a bűn által ebben a modern korban különösen megrontotta a családi kapcsolatokat és rendet. Úgy is mondják, hogy egy apátlan generáció vagyunk...

A szülők tisztelete tulajdonképpen **Isten terveinek, az általa alapított rendnek tiszteletén alapszik.** Az életet Istentől kaptuk, szüleink közvetítésével. Isten őket rendelte fölénk segítségül, hogy amíg el nem érkezünk felnőtt ítélőképességünk használatára, irányítsanak és neveljenek minket, valamint gondoskodjanak rólunk. A fenti idézetek két fogalmat emelnek ki:

1., *Tisztelet*: Ennek egész életünkben jellemeznie kell szüleinkkel való kapcsolatunkat. Gondolkodásunkban és beszédünkben **a szeretet, kiengesztelődés**, a tőlük egész életünkben kapott gondoskodásért való **hála** nyilvánuljon meg. Ne a lázadás, az ítélet vagy a gyűlölet uralkodjon bennünk. A tisztelet parancsa akkor is köt minket, ha szüleink valóban súlyos hibákat követtek el nevelésünkkel kapcsolatban. Az isteni parancs nem tartalmaz feltételes módot: „**Tiszteld, ha...**” Csak annyit mond: Tiszteld. – A tiszteletnek és a szeretetnek abban is meg kell nyilvánulnia, hogy idős, **magatehetetlen szüleinkről gondoskodunk, „mint saját magunkról”**.

2., Engedelmisség: A gyermeket **mindaddig kötelezi, amíg nagykorú nem lesz, és nem rendelkezik az eltartáshoz szükséges keresettel**. A gyermeknek nem kell teljesíteniük szüleiknek azon elvárásait, amelyek őket **személyes méltóságukban vagy lelkiismeretükben sértik**.

A negyedik parancsolat **arra is felhívja a figyelmet, hogy engedelmessédjünk minden fölöttünk lévő hatalomnak**:

„Engedelmeskedjete az Úr kedvéért minden emberi méltóságnak: akár a császárnak, mint legfőbbnek, akár a helytartóknak, akiket ő küldött a gonosztevők megfenyítésére és a jók dicséretére.” (1Pt 2,13-14)

Engedelmeskedünk tehát:

- országunk törvényeinek
- a fölénk rendelt hatóságoknak és hivatalos személyeknek (a politikusokért imádkozunk, és nem szidjuk őket vö.2Tim 2,1-2)
- tanárainknak, gondviselőinknek
- az Egyházban: pásztorainknak, elöljáróinknak

„Fiatalok, engedelmeskedjete az elöljáróknak... Viselkedjete alázattal, mert az Isten a kevélyeknek ellenáll, az alázatosoknak azonban kegyelmet ad.” (1Pt 5,5)

Az engedelmisségnek az szab **határt**, ha fölöttünk lévő hatalom **lelkiismeretünkkel súlyosan ellenkező vagy Isten törvényeit sértő** dolgot kíván tőlünk: *„Inkább kell engedelmeskedni Istennek, mint az embereknek.” (ApCs. 5,29)*

Segítő kérdések a lelkiismeretvizsgálathoz:

Megsértettem-e szüleimet tiszteletlen beszéddel, vitatkozással, szoktam-e veszekedéseket provokálni? – Ellenszegültem-e szüleim akaratának? – Megsértettem-e hazám törvényeit? – Véttem-e tiszteletlenséggel vagy engedetlenséggel tanárain, világi vagy egyházi elöljáróim ellen?